

Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

28. Januar 2011

J.nr. 2010-0003642

Det Politisk-Økonomiske Udvalg har i brev af 5. januar 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 6 (L 86), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Vigsø Bagge (SF).

Spørgsmål nr. 6:

Har ministeren eksempler fra de nordiske lande eller andre EU medlemslande på konkret og konstruktiv gennemførelse af forpligtelsen til at

1. bistå klagere,
2. foretage undersøgelser,
3. offentliggøre rapporter og
4. fremsætte henstillinger?

Er der i disse tiltag indeholdt opfordringer til konkrete aktiviteter?

Endeligt svar:

De ønskede oplysninger er ikke umiddelbart tilgængelige. Institut for Menneskeretigheder har i kraft af sit medlemskab af Equinet, det europæiske netværk for ligestillingsorganer, kendskab til, hvordan andre EU-lande løser opgaver i deres uafhængige ligestillingsorganer. Jeg har derfor bedt Instituttet om at bidrage til at afdekke den måde Sverige, Norge, Tyskland og Storbritannien har gennemført art. 20 i det omarbejdede ligebehandlingsdirektiv 2006/54/EF og art. 12 i kønsligestillingsdirektivet om varer og tjenesteydelser 2004/113/EF.

Instituttet har oplyst følgende:

”Sverige

I 2009 oprettede Sverige et samlet ligestillingsorgan (diskrimineringsombudsmanden), som har til opgave at overvåge forskelsbehandling vedrørende syv beskyttelseskriterier (køn, transseksuel identitet og udtryk, etnicitet, religion, handicap, seksuel orientering og alder), der er beskyttet i den svenske lov om forskelsbehandling. Ombudsmannens opgaver i den forbindelse er beskrevet i loven om ligestillingsombudsmanden (2008:568) og loven om forskelsbehandlingsloven (2008:567). Med de to love blev de hidtidige organer om forskelsbehandling nedlagt.

Den svenske Ombudsmans opgaver i forhold til at:

- **bistå klagere**

Ombudsmannen har til opgave at behandle individuelle sager. Ombudsmannen har ret til at give uafhængig bistand til ofre for forskelsbehandling, herunder retten til at indbringe deres sager for domstolene i ombudsmannens navn.

- **foretage undersøgelser**

Ombudsmannen har ret til at udarbejde uafhængige undersøgelser om forskelsbehandling.

- **offentliggøre rapporter**

Ombudsmannen har ret til at offentliggøre rapporter om enhver problemstilling, der vedrører forskelsbehandling. Som eksempel kan nævnes en rapport om subjektive erfaringer om forskelsbehandling.

Ombudsmannen har ret til at udveksle information med tilsvarende europæiske ligestillingsorganer og EU-institutioner.

Ombudsmannen offentliggør en årlig rapport henvendt både til regeringen og den almindelige offentlighed. Undersøgelser og forskning er ofte henvendt til den almindelige offentlighed.

- **fremsætte henstillinger**

Ombudsmannen er udtrykkeligt pålagt at foreslå ændringer i lovgivningen om forskelsbehandling til regeringen.

Ombudsmannen kommenterer hyppigt lovforslag, der har betydning for forskelsbehandlingsområdet.

Ombudsmannen bruges ofte som juridisk ekspert om forskelsbehandling og fremme af ligestilling. Andre statslige myndigheder er forpligtet til at samarbejde med Ombudsmannen.

- **opfordre til konkrete aktiviteter**

Med hensyn til aktive foranstaltninger arbejder ombudsmanden som en sædvanlig myndighed. Ombudsmanden kan besøge arbejdsgivere, universiteter og tjekke deres ligestillingsplaner.

Ombudsmanden er forpligtet til at følge den internationale udvikling og til at have kontakt med internationale organisationer.

Norge

Ligestillings- og diskrimineringsombudet blev oprettet i 2006 i henhold til antiforskelsbehandlingsombudsloven. Ombudet afløste de øvrige organer, der beskæftigede sig med forskelsbehandling af beskyttede kriterier. Ombudet er et uafhængigt offentligt administrativt organ, som henhører under ministeriet for børn, ligestilling og social inklusion. Ombudet arbejder med forskelsbehandling på grund af køn, afstamning, hudfarve, religion eller tro, handicap, seksuel orientering, alder, politisk

overbevisning og foreningsfrihed.

Det norske ombuds opgaver i forhold til at

- **bistå klager**

Ombudet har til opgave at afgive responsa om klager og sørge for information om juridiske rettigheder og dermed give juridisk rådgivning til ofre og andre.

Ombudet er upartisk, når det behandler klager og er et alternativ til at rejse en sag om forskelsbehandling. Ombudet repræsenterer ikke en part ved domstolene og er derfor ikke advokat for ofre.

Ombudet tilbyder nødvendig gratis juridisk assistance om ligestilling og forskelsbehandling til både ofre og andre interesserede. Assistancen består i fortolkning af lovgivningen og underretning om, hvilke muligheder ofret har for at gå videre med sagen, herunder mulighederne for at få fri proces.

Ombudet skal sørge for, at sagen er veloplyst, og at en sagsfremstilling bliver forelagt for parterne med henblik på en frivillig afgørelse af sagen. Hvis det ikke lykkes, appelleres sagen til et nævn.

- **foretage undersøgelser**

Ombudet skal overvåge generelle tendenser, identificere og offentliggøre betingelser i modstrid med lige muligheder og bekæmpelse af forskelsbehandling.

Ombudet skal fremskaffe information, støtte og vejledning om særlige foranstaltninger også til arbejdsgivere.

Ombudet skal udvikle en større forståelse for mekanismerne bag uligestilling og forskelsbehandling gennem dokumentation og overvågning.

Ombudet skal sikre, at den norske lovgivning er i overensstemmelse med FN's Kvindekonvention og Racekonventionen.

Ombudet foretager uafhængige undersøgelser om forskelsbehandlingsemner.

- **offentliggøre rapporter**

Ombudet skal fungere som et forum og informationscenter for offentligheden og et samlingspunkt for organisationer og institutioner, der også søger at fremme ligestilling og bekæmpe forskelsbehandling.

Hvert år offentliggør Ombudet et resumé i et udvalg af sagerne. Sagerne offentliggøres også på Ombudets hjemmeside.

Ombudet offentliggør hvert år en rapport om status for ligestilling på vigtige samfundsområder.

Ombudet udveksler information med lignende europæiske ligestillingsorganer i Equinet, det europæiske netværk for ligestillingsorganer, og Om-

budget deltager også i et tilsvarende nordisk netværk.

Ombudet undersøger årligt kommunernes rapporteringer om kønsligestilling.

- **fremsætte henstillinger**

Ombudet fremsætter henstillinger i forbindelse med lovgivning, der har betydning for forskelsbehandling, og ministerier begrundet normalt, hvis de ikke følger Ombudets henstilling. Et eksempel fra 2009 er Ombudets henstilling om at forbyde arbejdsgiveres spørgsmål om graviditet i ansættelseinterviews, som først lykkedes efter flere år.

Som et eksempel på anbefalinger fra Ombudet kan nævnes en informationskampagne om god praksis på arbejdspladserne.

Ombudet udtaler sig om ligestillingslovgivningen

- **opfordre til konkrete aktiviteter**

Ombudet samarbejder med NGO'er for at nå dem, der ikke kontakter Ombudet. Det gælder fx romaerne.

Ombudet benytter sig også af radiospots, udarbejder brochurer og giver oplæg i forskellige fora.

Tyskland

Det federale tyske organ for bekæmpelse af forskelsbehandling (AGG) blev oprettet i 2006. Der blev valgt et centralt nyt ligestillingsorgan for at understrege vigtigheden af beskyttelse mod forskelsbehandling og lette rådgivning og støtte til mulige ofre. Flere andre organer er beskæftiget med lignende opgaver. Organet tager sig af forskelsbehandling på grund af race, etnisk oprindelse, køn, religion, tro, handicap, alder og seksuel orientering.

AGG's opgaver i forhold til at

- **bistå klagere**

AGG skal bistå personer juridisk med at beskytte deres rettigheder i forhold til forskelsbehandling.

AGG kan ikke afgøre sager, ej heller undersøge klager eller bringe sager for domstolene.

Opgaven indebærer, at klagere skal informeres om juridiske muligheder og hjælpes til juridisk rådgivning fra andre organer.

Assistancen til ofre fører ikke typisk til retssager. Arbejdet er mest rådgivende. Organet søger at nå en udenretslig løsning

Der skal mægles mellem parterne, og organet kan foreslå løsninger til kon-

flikten.

- **foretage undersøgelser**

AGG skal udarbejde videnskabelige rapporter om forskelsbehandling. Siden 2009 har AGG udpeget en række forskere, der har til opgave at fremskaffe viden og juridiske responsa om forskellige aspekter af forskelsbehandling.

AGG har etableret en database om forskelsbehandling, som bliver tilgængelig inden for kort tid. Database vil både indeholde information og viden om, hvem der interesserer sig for forskelsbehandling.

- **offentliggøre rapporter**

Hvert fjerde år skal AGG udarbejde en rapport om forskelsbehandling.

Siden 2007 har AGG udsendt en lommeudgave om det federale tyske organ.

Siden 2009 har AGG udgivet bøger, som angiver retningslinjer for bekæmpelse af forskelsbehandling.

Der er ikke nogen formel forpligtelse til at udveksle information med andre europæiske institutioner, men AGG er medlem af Equinet, det europæiske netværk for ligestillingsorganer.

AGG er ved at offentliggøre en bog om anonyme sager for at give et overblik over forskelsbehandlingssager i Tyskland.

- **fremsætte henstillinger**

AGG er aktiv i holdningsbearbejdelse angående bekæmpelse af forskelsbehandling.

- **opfordre til konkrete aktiviteter**

AGG skal samarbejde med NGO'er og andre organisationer. Der er oprettet et federalt netværk af folk, der arbejder med forskelsbehandling.

AGG har søsat en kampagne med temaet mangfoldighed i stedet for ensretning.

Storbritannien

The Equality and Human Rights Commission (EHRC) er oprettet i medfør af den engelske ligebehandlingslov (The Equality Act) fra 2006 og er den nationale menneskerettigheds Institution for Storbritannien. EHRC's område dækker både ligebehandling, forskelsbehandling og menneskerettigheder. Kommissionen kan arbejde inden for beskæftigelse, ligestilling inden for varer og tjenesteydelser, herunder boligområdet og uddannelse. De beskyttede kriterier er alder, handicap, køn, race, religion og seksuel orientering. EHRC har en bestyrelse bestående af kommissærer, der fastsætter Kommissionens arbejde og mål.

EHCR's opgaver i forhold til at

- **bistå klagere**

EHCR kan yde juridisk assistance til ofre for diskrimination/forskelsbehandling.

EHCR har kompetence til at stille spørgsmål eller tage juridiske forholdsregler for at forebygge overtrædelser af lovgivningen.

EHCR kan deltage i andres sager for at fremme menneskerettigheder.

EHCR kan tage sager op af egen drift.

EHCR yder juridisk assistance til organisationer, herunder fagforeninger, der giver juridisk assistance. Assistancen består i juridisk rådgivning, konkret sagsbehandling og repræsentation for individer i sager, som falder inden for ligestillings- og menneskerettighedslovgivningen.

- **foretage undersøgelser**

EHRC kan iværksætte undersøgelser, der har til formål at identificere de faktorer, der bidrager til forskelsbehandling og krænkelse af basale ligestillings- og menneskerettigheder.

EHRC kan foretage undersøgelser af enhver ulovlig handling i relation til forskelsbehandling samt foretage formelle undersøgelser af fx en bestemt sektor.

EHCR lægger stor vægt på at udføre forskning om ligestilling og menneskerettigheder.

EHCR kan undersøge særlige sektorer eller organisationer enten i form af spørgeskemaer eller forskning. Sådanne undersøgelser skal munde ud i en rapport.

- **offentliggøre rapporter**

EHRC er forpligtet til at offentliggøre rapporter om resultaterne af de undersøgelser, som Kommissionen har foretaget. Det kan fx være uafhængige rapporter om mål og indikatorer for indsatsen.

EHCR kan iværksætte undersøgelser om forskellige emner ud fra et offentliggjort kommissorium, der giver andre muligheder for at bidrage. Som eksempel kan nævnes en undersøgelse om køn i banksektoren.

EHCR står for holdningsbearbejdelse og udbredelse af kendskab til ligestilling og menneskerettigheder.

- **fremsætte henstillinger**

EHCR kan fremsætte anbefalinger om alle forhold vedrørende forskelsbehandling.

EHCR skal rådgive regeringen om ligestillings- og menneskeretslovgivningens effektivitet. EHCR skal desuden rådgive om foreslåede lovændringer.

EHRC kan fremsætte henstillinger til offentlige myndigheder, der ikke har opfyldt deres forpligtelser til at fremme ligestilling. EHRC er fx gået ind i sager, hvor offentlige myndigheder ikke har opfyldt deres ligestillingsforpligtelse. Der skal udarbejdes rapport om sådanne forhold. Henstillingerne er sanktioneret.

EHCR præsenterer retningslinjer med god praksis til brug for arbejdsgivere og serviceudbydere, om hvordan man kan opfylde ligestillingslovgivningens forpligtelser. Sådanne retningslinjer bruges også af domstole og nævn som fortolkningsbidrag i konkrete sager.

- **opfordre til konkrete aktiviteter**

EHCR har til opgave at fremme forståelse af vigtigheden af gode relationer mellem forskellige ligestillingsgrupper og arbejde for at forebygge fjendtlighed mellem forskellige grupper i det britiske samfund.

EHRC publicerer omfattende vejledninger rettet til myndigheder. Vejledninger beskriver de lovregler, der gælder, de pligter, som myndighederne er pålagt og anviser god praksis inden for det område, som der sættes fokus på.

EHCR har en særlig forpligtelse til at identificere opståede forandringer i samfundet, der har betydning for bekæmpelse af forskelsbehandling, og fastsætte mål og indikatorer til at måle fremskridt mod et mere ligestillet samfund.

EHRC iværksætter en række kampagner for at stimulere debatten og opfordre befolkningen til at overveje, hvilket samfund man ønsker at leve i.”

Venlig hilsen

Inger Støjberg